

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Архангай аймгийн Хөшөө цайдам музейн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: АРА-2024/21/-НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас:
www.open.audit.mn

Архангай аймаг
2024 он

Дарга, Тэргүүлэх аудитор Т.Байгалмаа
Утас: 7033-3141

Цахим хаяг: Baigalmaat@audit.gov.mn

Аудитын менежер Д.Нэргүйбаатар
Утас: 7033-2860

Цахим хаяг: Nerguibaatard@audit.gov.mn

Аудитор Б. Азантунгалаг
Утас: 7033-3019

Цахим хаяг: Azantungalagb@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АРХАНГАЙ АЙМАГ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

Нутгийн захиргааны ордон, А корпус, 2 дугаар баг,
Эрдэнэбулган сууц, Архангай аймаг, 85139
Утас/Факс: (976) 7033 3141,
Цахим шуудан: arkhangai@audit.gov.mn

2024.02.14 № 13
танил _____ -ны № _____ -т

ХӨШӨӨ ЦАЙДАМ МУЗЕЙН
ЗАХИРАЛ Т.НАРАНГЭРЭЛ ТАНАА

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Архангай аймгийн Хөшөө цайдам музейн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан буруу илэрхийлэл нь материаллаг боловч өргөн тархаагүй гэж үзсэн бөгөөд санхүүгийн тайланд үзүүлэх нөлөөг эс тооцвол Хөшөө цайдам музейн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно. Үүнд:

1. Цалингийн сангаас албан хаагчдад 4,010.3 мянган төгрөгийн үр дүнгийн урамшуулал, 296.0 мянган төгрөгийн хоолны хөнгөлөлтийг илүү тооцож олгосон.
2. Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлогын 2,250.0 мянган төгрөгийг ажилтны хувийн дансанд төвлөрүүлэн, нэмэлт санхүүжилтийн дансанд шилжүүлсэн ба өөрийн орлогыг бүрэн төвлөрүүлснийг нотлох хангалттай зохистой нотолгоо олж авах боломжгүй.

Дээрх зөрчил нь Төсвийн тухай хууль болон "Албан томилолт тариф шинэчлэн батлах тухай" Сангийн сайдын 2022 оны 120 дугаар тушаал, Сангийн сайдын 276 дугаар тогтоол" Төсвийн байгууллагын мөнгөн кассын ажиллагааны журмын 2.6 "Төсвийн байгууллага үндсэн болон туслах үйл ажиллагаа (бусад орлого)-ноос орох

орлогыг мөнгөн касстаа бэлнээр хүлээн авч энэхүү орлогыг / түүнийг шууд захиран зарцуулах эрхгүй / ажлын дараагийн өдөрт багтаан кассын нярав Төрийн сан дахь бүртгэлийн дансанд тушаана" гэсэн заалтыг зөрчсөн бөгөөд аудитын тохиолдсон байх, иж бүрэн байх, үнэлгээ ба хуваарилалт, нийцсэн бөгөөд зохистой батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Хөшөө цайдам музей нь шинэ техник, технологийн дэвшил, инновацыг нэвтрүүлэх үүднээс "Урансофт" ХХК- тай ажил гүйцэтгэх гэрээ байгуулж Билгэ хааны алт мөнгөн олдворуудын QR танилцуулга, "Гарааны дижитал солюшнс" ХХК-тай ажил гүйцэтгэх гэрээ байгуулан виртуал музей байгуулсан, "Итех" ХХК-тай хамтран ажиллаж 360 градус панорама зураг авч (Google Arts & Culture)-д үзмэрийг оруулсан байна.

Аудитын гол асуудал

Монгол Улсын Соёлын сайдын 2023 оны 10 сарын 09-ны өдрийн А/390 "Соёлын байгууллагуудын үр дүнд суурилсан санхүүжилтийн аргачлал", "Соёлын байгууллагуудын үр дүнд суурилсан нэмэлт санхүүжилтийн төсвийн хуваарилалт батлах тухай " А/391 дүгээр тушаал батлагдсан, Монгол улсын Засгийн газрын 2022 оны 107, 489, 491 дүгээр тогтоол, 2023 оны 241 дүгээр тогтоолын дагуу төрийн албан хаагчдын цалингийн хэмжээг шинэчлэн тогтоосонтой холбоотой цалингийн сан нэмэгдсэн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Тус байгууллага нь 2023 онд гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 4 үндсэн зорилтын хүрээнд 41 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж, дэвшүүлсэн зорилт, төлөвлөсөн арга хэмжээний хэрэгжилт 89.4 хувиар үнэлэгджээ.

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй ба үүнд ямар нэг төрлийн баталгаажуулах дүгнэлт гаргаагүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Т.БАЙГАЛМАА

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	26,214,818.99	22,765,553.00
33	АВЛАГА	17,951,675.99	-
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	12,715.99	-
33500	Бусад авлага	17,938,960.00	-
33510	Байгууллагаас авах авлага	17,938,960.00	-
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	8,263,143.00	22,765,553.00
35400	Хангамжийн материал	8,263,143.00	22,765,553.00
35410	Бичиг хэргийн материал	699,840.00	11,796,340.00
35420	Аж ахуйн материал	7,563,303.00	10,969,213.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	574,820,968.75	633,435,753.52
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	574,820,968.75	633,435,753.52
39200	Биет хөрөнгө	554,820,968.75	602,242,753.50
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	427,833,715.00	427,833,715.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(13,987,560.00)	(45,655,370.16)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	21,000,000.00	12,600,000.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(21,000,000.00)	(3,150,000.00)
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	31,141,802.75	64,154,681.65
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(27,833,002.77)	(7,863,668.20)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	26,767,324.00	28,779,344.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(23,851,310.23)	(9,205,948.79)
39213	Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	134,750,000.00	134,750,000.00
39300	Биет бус хөрөнгө	20,000,000.00	31,193,000.02
39301	Програм хангамж	770,000.00	770,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(770,000.00)	(76,999.98)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	20,000,000.00	30,500,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	601,035,787.74	656,201,306.52
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	601,035,787.74	656,201,306.52
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	601,035,787.74	656,201,306.52
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	71,985,600.00	71,985,600.00
511001	Улсын төсвийн оруулсан хөрөнгө	71,985,600.00	71,985,600.00
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	529,050,187.74	584,215,706.52
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	225,009,335.15	529,050,187.74
51220	Тайлант үеийн үр дүн	304,040,852.59	55,165,518.78
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	601,035,787.74	656,201,306.52

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	527,772,103.00	449,183,141.65
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	289,918,116.00	34,587,141.65
120	Нийтлэг татварын бус орлого	289,918,116.00	34,587,141.65
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	289,918,116.00	34,587,141.65
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	237,853,987.00	414,596,000.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	232,441,400.00	406,727,000.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	232,441,400.00	406,727,000.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	5,412,587.00	7,869,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	1,605,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	5,412,587.00	6,264,000.00
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	223,731,250.41	394,017,622.87
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	223,731,250.41	394,017,622.87
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	207,572,719.38	374,290,973.55
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	157,855,670.41	253,372,597.82
210101	Үндсэн цалин	107,130,726.00	138,474,232.92
210102	Нэмэгдэл	36,126,347.00	53,794,348.50
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	6,282,000.00	19,037,466.98
210104	Урамшуулал	8,316,597.41	42,066,549.42
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	19,981,759.29	31,671,573.84
210201	Тэтгэврийн даатгал	13,596,239.03	21,536,687.91
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,598,717.35	2,533,723.04
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,277,125.29	2,026,979.39
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	318,955.07	506,755.59
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3,190,722.55	5,067,427.91

2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	9,620,100.28	7,890,170.01
210301	Гэрэл, цахилгаан	1,674,400.28	1,746,943.50
210302	Түлш, халаалт	7,522,700.00	5,767,226.51
210303	Цэвэр, бохир ус	423,000.00	376,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	6,495,577.00	5,088,930.00
210401	Бичиг хэрэг	1,346,187.00	662,680.00
210402	Тээвэр, шатахуун	2,043,900.00	1,001,700.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	358,800.00	1,200,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	18,000.00	120,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,728,690.00	2,104,550.00
2105	Нормативт зардал	535,400.00	262,400.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	535,400.00	262,400.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,604,700.00	16,173,665.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	804,700.00	1,805,150.00
210604	Урсгал засвар	800,000.00	14,368,515.00
2107	Томилолт, зочны зардал	56,000.00	-
210702	Дотоод албан томилолт	56,000.00	-
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	6,138,680.00	16,518,620.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	5,584,200.00	15,967,700.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	30,300.00	30,300.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	30,500.00	44,500.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	33,000.00	33,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	220,000.00	308,000.00
210807	Газрын төлбөр	60,000.00	60,000.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	180,680.00	75,120.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	5,284,832.40	43,313,016.88

210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	5,284,832.40	43,313,016.88
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	16,158,531.03	19,726,649.32
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	10,520,236.00	19,504,000.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	-	19,183,000.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	10,192,236.00	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	328,000.00	321,000.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	5,638,295.03	222,649.32
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	5,636,294.94	222,649.32
213305	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	2,000.09	-
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	304,040,852.59	55,165,518.78
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	304,040,852.59	55,165,518.78

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	237,832,400.00	414,596,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	237,832,400.00	414,596,000.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	232,441,400.00	406,727,000.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	232,441,400.00	406,727,000.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	5,391,000.00	7,869,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	1,605,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	5,391,000.00	6,264,000.00
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	237,853,987.00	365,194,300.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	237,853,987.00	365,194,300.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	221,695,455.97	345,467,650.68
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	157,855,670.41	253,372,597.82
210101	Үндсэн цалин	107,130,726.00	138,474,232.92
210102	Нэмэгдэл	36,126,347.00	53,794,348.50
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	6,282,000.00	19,037,466.98

210104	Урамшуулал	8,316,597.41	42,066,549.42
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	19,994,475.28	31,658,857.85
210201	Тэтгэврийн даатгал	13,596,239.03	21,536,687.91
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,598,717.35	2,533,723.04
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,280,485.29	2,023,618.39
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	319,911.06	505,799.60
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3,199,122.55	5,059,028.91
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	9,620,100.28	7,890,170.01
210301	Гэрэл, цахилгаан	1,674,400.28	1,746,943.50
210302	Түлш, халаалт	7,522,700.00	5,767,226.51
210303	Цэвэр, бохир ус	423,000.00	376,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	6,634,163.00	4,973,110.00
210401	Бичиг хэрэг	1,379,013.00	722,300.00
210402	Тээвэр, шатахуун	2,043,900.00	1,001,700.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	358,800.00	1,200,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	18,000.00	120,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,834,450.00	1,929,110.00
2105	Нормативт зардал	535,400.00	262,400.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	535,400.00	262,400.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	2,959,100.00	19,035,015.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	2,159,100.00	4,666,500.00
210604	Урсгал засвар	800,000.00	14,368,515.00
2107	Томилолт, зочны зардал	56,000.00	-
210702	Дотоод албан томилолт	56,000.00	-
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	24,040,547.00	28,275,500.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	23,523,160.00	27,607,700.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	21,587.00	-
210803	Даатгалын үйлчилгээ	30,300.00	30,300.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	30,500.00	44,500.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	33,000.00	33,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	220,000.00	300,000.00
210807	Газрын төлбөр	60,000.00	60,000.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	122,000.00	200,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	16,158,531.03	19,726,649.32
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	10,520,236.00	19,504,000.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	-	19,183,000.00

213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	10,192,236.00	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	328,000.00	321,000.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	5,638,295.03	222,649.32
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	5,636,294.94	222,649.32
213305	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	2,000.09	-
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	-21,587.00	49,401,700.00
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	-	49,401,700.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	-	49,401,700.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	-	49,401,700.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	-	49,401,700.00
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-	(49,401,700.00)
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	(21,587.00)	-
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	21,587.00	-

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээ ний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
1	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	71,985,600.00	-	225,009,335.15	296,994,935.15
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	71,985,600.00	-	225,009,335.15	296,994,935.15
9	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	304,040,852.59	304,040,852.59
10	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	71,985,600.00	-	529,050,187.74	601,035,787.74
11	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	71,985,600.00	-	529,050,187.74	601,035,787.74

13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	71,985,600.00	-	529,050,187.74	601,035,787.74
19	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	55,165,518.78	55,165,518.78
20	2023 оны 6-р сарын 30-наарх үлдэгдэл	71,985,600.00	-	584,215,706.52	656,201,306.52

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	Гүйцэтгэл зөрүү	Хувь
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	406,727,000.00	406,504,350.68	0	99.95
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	406,727,000.00	406,504,350.68	0	99.95
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	387,222,200.00	387,000,350.68	0	99.94
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	249,872,200.00	249,867,997.82	0	100.00
210101	Үндсэн цалин	137,186,400.00	138,474,232.92	0	100.94
210102	Нэмэгдэл	53,959,800.00	53,794,348.50	0	99.69
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	19,338,000.00	19,037,466.98	0	98.45
210104	Урамшуулал	39,388,000.00	38,561,949.42	0	97.90
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	31,233,900.00	31,220,782.85	0	99.96
210201	Тэтгэврийн даатгал	21,239,100.00	21,238,796.91	0	100.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,498,700.00	2,498,677.04	0	100.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,999,000.00	1,995,581.59	0	99.83
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	499,700.00	498,790.40	0	99.82
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4,997,400.00	4,988,936.91	0	99.83
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	7,890,200.00	7,890,170.01	0	100.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	2,100,800.00	1,746,943.50	0	83.16
210302	Түлш, халаалт	5,413,400.00	5,767,226.51	0	106.54
210303	Цэвэр, бохир ус	376,000.00	376,000.00	0	100.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	4,044,000.00	4,044,000.00	0	100.00
210401	Бичиг хэрэг	722,300.00	722,300.00	0	100.00
210402	Тээвэр, шатахуун	1,001,700.00	1,001,700.00	0	100.00

210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,200,000.00	1,200,000.00	0	100.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	120,000.00	120,000.00	0	100.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,000,000.00	1,000,000.00	0	100.00
2105	Нормативт зардал	262,400.00	262,400.00	0	100.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	262,400.00	262,400.00	0	100.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	52,155,400.00	52,155,300.00	0	100.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	23,155,400.00	23,155,400.00	0	100.00
210602	Тавилга	6,500,000.00	6,500,000.00	0	100.00
210604	Урсгал засвар	22,500,000.00	22,499,900.00	0	100.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	41,764,100.00	41,559,700.00	0	99.51
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	40,902,700.00	40,902,700.00	0	100.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	200,000.00	0	0	0.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	30,300.00	30,300.00	0	100.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	48,900.00	44,500.00	0	91.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	22,200.00	22,200.00	0	100.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	300,000.00	300,000.00	0	100.00
210807	Газрын төлбөр	60,000.00	60,000.00	0	100.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	200,000.00	200,000.00	0	100.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	19,504,800.00	19,504,000.00	0	100.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	19,504,800.00	19,504,000.00	0	100.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	19,183,300.00	19,183,000.00	0	100.00

213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	321,500.00	321,000.00	0	99.84
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	406,727,000.00	406,504,350.68	-222,649.32	99.95
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	406,727,000.00	406,504,350.68	-222,649.32	99.95
310001	Улсын төсвөөс санхүүжих	406,727,000.00	406,504,350.68	-222,649.32	99.95
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	29	29	29	100.00
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1	1	1	100.00
610001	Төсвийн байгууллага	1	1	1	100.00
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	14	14	14	100.00
620001	Удирдах ажилтан	1	1	1	100.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	9	9	9	100.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	4	4	4	100.00
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	14	14	14	100.00
650006	Соёл урлагийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮСУ)	9	9	9	100.00
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	5	5	5	100.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон /төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	7,869,000
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	7,869,000
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	7,869,000
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	3,504,600
210104	Урамшуулал	3,504,600
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	438,075
210201	Тэтгэврийн даатгал	297,891
210202	Тэтгэмжийн даатгал	35,046
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	28,036.8
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	7,009.2
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	70,092
2104	Хангамж бараа материалын зардал	929,110

2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,381,415
2100604	Урсгал засвар	1,381,415
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,615,800
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,605,000
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	10,800
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	7,869,000
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	7,869,000
131103	ЗГНХ, ЗДНХөрөнгө, түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсөв захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	1,605,000
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	6,264,000

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт **17,938.9** мянган төгрөгийн 1 алдаа¹ илэрснийг аудитын явцад бүрэн залрууллаа.

Залруулсан алдаа:

- ✓ Бараа материалын дансанд 17,938.9 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгийн шинжийг агуулсан хөрөнгийг бүртгэсэн нь УСНББОУС 1, 12, 17, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5.4.1, 13.1 дэх заалт болон аудитын тохиолдсон байх, иж бүрэн байх, үнэлгээ ба хуваарилалт, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байгаа тул бараа материалын тайланд залруулга хийлгэлээ.

Аудитаар нийт **3,569.2** мянган төгрөгийн зөрчил² илэрснээс, 1,319.2 мянган төгрөгийн 2 зөрчилд төлбөрийн акт тогтоож, 2,250.0 мянган төгрөгийн 1 зөрчилд албан шаардлага хүргүүлээ.

Аудитаар залруулагдаагүй 3 зөрчилтэй асуудлын материаллаг алдаа зөрчил нь 3,569.2 мянган төгрөг бөгөөд тогтоосон материаллаг байдлын дүн 2,788.4 мянган төгрөгөөс их байгаа тул **Хязгаарлалттай** дүгнэлт өглөө.

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

² Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

5.1 Төлбөрийн акт

5.1.1 Тайлант оны 2-р улирлын үр дүнгийн мөнгөн урамшууллыг албан хаагчдад олгохдоо 2023 оны 06 сарын 21-ний өдрийн Засгийн газрын 241 дүгээр тогтоолын шинэчлэгдсэн цалингаас тооцож нийт 1,023.2 мянган төгрөгийг илүү олгосон байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6.4.1-д "Төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах" гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төсөвт төвлөрүүлэх төлбөрийн акт тогтоов.

5.1.2 "Албан томилолт тариф шинэчлэн батлах тухай" Сангийн сайдын 2022 оны 120 дугаар тушаалыг зөрчиж томилолтоор ажилласан албан хаагчдад цалингийн зардлаас 296.0 мянган төгрөгийн хоолны хөнгөлөлтийг давхардуулан олгосон байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6.4.1-д "Төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах" гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төсөвт төвлөрүүлэх төлбөрийн акт тогтоов.

5.2 Албан шаардлага

5.2.1 Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого болох 2,250.0 мянган төгрөгийг ажилтны хувийн дансанд хураан авч төвлөрүүлсэн байна.

Энэ Сангийн сайдын 2012 оны 12 дугаар сарын 21-ний өдрийн 276 дугаар тогтоол "Төсвийн байгууллагын мөнгөн кассын ажиллагааны журам"-ын 2.6 Төсвийн байгууллага үндсэн болон туслах үйл ажиллагаа (бусад орлого)-ноос орох орлогыг мөнгөн касстаа бэлнээр хүлээн авч энэхүү орлогыг / түүнийг шууд захиран зарцуулах эрхгүй / ажлын дараагийн өдөрт багтаан кассын нярав Төрийн сан дахь бүртгэлийн дансанд тушаана", Соёлын сайдын 2022 оны 01 сарын 11-ний өдрийн А/02 дугаар тушаалаар баталсан Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийн 5.8.3. Орлогын бүртгэлийн дотоод хяналт " Байгууллагын удирдлагаас орлогын удирдлагын бодлогыг тогтоон мөрдүүлнэ. Уг бодлогод хэдий хэмжээний санхүүжилт болон үйлчилгээний орлогыг удирдлагын ямар түвшинд батлан, зөвшөөрөл олгож байх, орлогыг зөв тооцож, хүчин төгөлдөр баримтад үндэслэсэн эсэхэд хяналт тавих горимуудыг багтаасан байна" гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Зөрчлийг арилгуулах, таслан зогсоох албан шаардлага хүргүүлээ.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруул аагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Үндсэн хөрөнгө буруу тайлагнаж илэрхийлсэн	1	17,938.9	-	-	1	17,938.9	1	17,938.9	-	-	-	-

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллага Д шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Үр дүнгийн урамшуулал илүү тооцож олгосон	1	1,023.2	1	1,023.2	-	-	-	-				
Томилолтын хоолны зардал давхардуулан олгосон	1	296.0	1	296.0								
Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого төвлөрүүлэлт	1	2,250.0			1	2,250.0						

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
-	-	-	-	-	-	-	-	-
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Хөшөө цайдам музей					-	-	-	-